

STANOVISKO MINISTERSTVA SPRÁVEDLNOSTI K SOUČINNOSTNÍM DOTAZŮM SOUDNÍCH EXEKUTORŮ NA POSKYTNUTÍ ÚDAJŮ Z AGENDOVÉHO INFORMAČNÍHO SYSTÉMU CIZINCŮ

I. Úvod

- 1 Důvodem zpracování tohoto stanoviska jsou poznatky Ministerstva spravedlnosti (dále jen „*ministerstvo*“) získané jak od jiných orgánů veřejné moci, tak z jeho vlastní dohledové činnosti. Podle těchto poznatků panuje v praxi stav, kdy se soudní exekutoři v některých případech nad únosnou míru obracejí na Ředitelství služby cizinecké Policie (dále jen „*Policie*“) s **písemnými žádostmi o součinnost**, namísto toho, aby využívali k získání požadovaných informací dálkový přístup do Agendového informačního systému cizinců.
- 2 V rámci těchto písemných žádostí o součinnost v některých případech **požadují** soudní exekutoři mimo jiné i **informace překračující rámec stanovený zákonem**, přičemž k vyřízení svých písemných žádostí **stanovují** Policii **velmi krátké lhůty** v řádu několika málo dnů.
- 3 Vyskytují se i nejasnosti a problémy související se zákonným zmocněním k požadování součinností ve vztahu k Policii.
- 4 Účelem tohoto stanoviska je s ohledem na ochranu práv osob zúčastněných na exekučním řízení i soudních exekutorů veřejně deklarovat, jak mělo být ze strany soudních exekutorů dle názoru ministerstva adekvátně postupováno v souvislosti se získáváním informací o cizincích pro účely exekučních řízení.
- 5 Toto stanovisko nepodává závazný výklad zákonných ustanovení, ke kterému je oprávněn pouze soud. Vyjadřuje nicméně právní názor ministerstva jakožto dohledového orgánu, který se bude s přihlédnutím k okolnostem konkrétního případu tímto stanoviskem řídit při výkonu dohledové činnosti podle § 7 exekučního řádu.
- 6 Text tohoto Stanoviska je zveřejněn na webových stránkách ministerstva (<https://exekuce.justice.cz/metodicka-cinnost/>). Může být měněn či doplňován v závislosti na vývoji relevantních právních předpisů a judikatury a poznatcích z dohledové praxe.

II. Relevantní právní úprava, judikatura a odborná literatura

- 7 Podle § 33 odst. 3 věty první zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, jsou orgány státní správy, orgány samosprávy a právnické osoby, které z úřední moci jsou zvláštním právním předpisem pověřeny k vedení evidence osob nebo jejich majetku nebo vzhledem k předmětu své činnosti vedou evidenci osob a jejich majetku, povinny oznámit exekutorovi na jeho písemnou žádost údaje potřebné k vedení exekuce; tuto povinnost má zejména orgán pověřený vedením katastru nemovitostí, orgán správy daní, orgán, který vede registr motorových vozidel, orgán pověřený vedením informačního systému veřejné správy, ve kterém jsou vedeny údaje o zbraních, střelivu a provozovaných střelnicích, orgán správy sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovny, komoditní burzy, organizátor regulovaného trhu, centrální depozitář, jiné osoby oprávněné k vedení evidence investičních nástrojů a Notářská komora České republiky ve vztahu k Seznamu listin o manželském majetkovém režimu.
- 8 Podle § 33a odst. 1 písm. c) exekučního řádu exekutor v souvislosti s činností podle tohoto zákona využívá údaje z agendového informačního systému cizinců.
- 9 Podle § 33a odst. 4 exekučního řádu využívanými údaji podle odstavce 1 písm. c) exekučního řádu jsou
- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, jejich změna, rodné příjmení,
 - b) datum narození,
 - c) pohlaví a jeho změna,
 - d) místo a stát narození,
 - e) rodné číslo,
 - f) státní občanství,
 - g) druh a adresa místa pobytu,
 - h) číslo a platnost oprávnění k pobytu,
 - i) počátek pobytu, popřípadě datum zrušení údaje o pobytu,
 - j) omezení svéprávnosti,
 - k) správní nebo soudní vyhoštění a doba, po kterou není umožněn vstup na území České republiky,
 - l) rodinný stav, datum a místo jeho změny, jméno, popřípadě jména, příjmení manžela, rodné číslo nebo datum narození,
 - m) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí mimo území České republiky, stát, na jehož území k úmrtí došlo, popřípadě datum úmrtí,
 - n) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti nebo den, který cizinec prohlášený za mrtvého nepřežil.
- 10 Podle § 158 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, Policie při výkonu působnosti podle tohoto zákona provozuje informační systém cizinců, jehož je správcem. Dále je v tomto zákonném ustanovení blíže upraveno vymezení informačního systému cizinců včetně rozsahu údajů, které se o cizinci vedou, jakož i to, které údaje a jakému subjektu se poskytují.
- 11 Podle § 159 odst. 1 zákona o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů žadateli lze, pokud není dále stanoveno jinak, z informačního systému poskytnout

pouze údaje, které potřebuje k plnění úkolů stanovených zákonem v rozsahu příjmení, jméno, rodné příjmení, datum a místo narození, státní občanství, rodné číslo, místo a druh pobytu na území. Tento rozsah lze rozšířit, pokud je to podmínkou splnění úkolů podle zákona a požadované údaje nelze získat jiným způsobem. Takto získané údaje neopravňují k jejich shromažďování, předávání a využívání nad rámec stanovených oprávnění ve smyslu zvláštních právních předpisů.

- 12 Podle 128 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „o.s.ř.“), je každý povinen bezplatně na dotaz sdělit soudu skutečnosti, které mají význam pro řízení a rozhodnutí. Ustanovení § 139 odst. 3 tím není dotčeno. Odmítnout soudu sdělit tyto skutečnosti může jen ten, kdo by tak mohl učinit jako svědek podle § 126 odst. 1.
- 13 Ze stanoviska Nejvyššího soudu sp. zn. Cpjn 200/2005 obecně vyplývá, že tam, kde exekuční řád na konkrétní otázku výslovně neodpovídá, je přiléhavé dát přednost úpravě zakotvené v občanském soudním řádu před názorem, že i bez toho je daná úprava exekučního řádu úplná a použitelnost občanského soudního řádu je vyloučena.
- 14 Problematikou rozsahu poskytování informací z informačního systému evidence obyvatel, který lze analogicky vztáhnout i na informační systém cizinců, se zabýval Krajský soud v Hradci Králové v usnesení ze dne 3. 11. 2011, č. j. zn. 20 Co 404/2011-77. V odůvodnění usnesení mimo jiné uvedl, že § 33a exekučního řádu představuje speciální úpravu ve vztahu k jeho § 33. Zatímco v § 33 se hovoří obecně o oprávnění soudního exekutora požadovat určitý typ informací a tomu odpovídající povinnosti vyjmenovaných orgánů tyto informace poskytovat, § 33a se blíže věnuje jen některým druhům informací a podrobněji rozvádí podmínky, za nichž je lze požadovat. Takové informace pak lze požadovat jen v režimu § 33a, a nikoliv § 33 dotčeného předpisu. Soud dále uvedl, že úmyslem zákonodárce bylo vyčlenit z okruhu informací, na něž má soudní exekutor právo (§ 33), ty, které jsou zvláště citlivé z hlediska ochrany osobních údajů, a tyto informace podrobit zvláštnímu, přísnějšímu režimu (§ 33a). U těchto informací pak podrobněji rozpracoval podmínky, za nichž mohou být poskytovány. Jak plyne z § 33a, soudní exekutor nemá právo na všechny informace obsažené v informačním systému. Příčilo by se tudíž smyslu vykládaných ustanovení, pokud by z nich mělo být dovozováno, že na informace, které nelze poskytnout podle § 33a, má soudní exekutor právo podle § 33. Takový výklad by činil ustanovení § 33a zcela zbytečným.
- 15 Krajský soud v Hradci Králové v rozhodnutí ze dne 26. 2. 2009, sp. zn. 26 Co 593/2008, konstatoval, že exekutor nebyl oprávněn v exekučním řízení postupovat ve vztahu k peněžnímu ústavu podle § 128 o.s.ř., ale pouze podle § 33 odst. 4 exekučního řádu. **Ustanovení § 33 exekučního řádu** je podle soudu třeba s ohledem na subsidiární použití občanského soudního řádu v exekučním řízení považovat za úpravu **speciální** vůči úpravě součinnostní povinnosti provedené v § 128 o.s.ř., mající vůči ní **aplikační přednost**. Uvedené lze analogicky vztáhnout i na žádosti o součinnost ohledně poskytování údajů z Agendového informačního systému cizinců.
- 16 Krajský soud v Praze v rozhodnutí ze dne 27. 9. 2023, sp. zn. 18 Co 200/2023, konstatoval, že jak vyplývá z ustanovení § 128 o.s.ř., každý je povinen bezplatně na dotaz soudu, tedy i soudnímu exekutorovi, sdělit skutečnosti mající význam pro řízení a rozhodnutí. Uvedené zákonné ustanovení se uplatní v těch případech, kdy se součinnostní dotazy soudního

exekutora netýkají majetku osoby povinné, neboť na takové případy dopadá speciální úprava vyplývající z ustanovení § 33 a 34 exekučního řádu.

- 17 Odborná literatura¹ k § 128 o.s.ř. uvádí, že se ustanovení § 128 nepoužije, pokud se sdělování skutečností řídí zvláštní úpravou (například § 33 a násl. exekučního řádu, které jako komplexní speciální úprava vylučují přiměřené použití o.s.ř. ve smyslu § 52 exekučního řádu).

III. Identifikované problémy a stanoviska ministerstva

1. Využití dálkového přístupu do Agendového informačního systému cizinců

Popis problému

- 18 Agendové informační systémy jsou informační systémy veřejné správy sloužící k výkonu její agendy. Informační systém cizinců je spravován Policií ČR a Ministerstvem vnitra ČR a obsahuje zejména údaje o cizincích s trvalým nebo dlouhodobým pobytem, občanech EU, azylantech a tzv. jiných fyzických osobách. Informace o místě pobytu na území České republiky v souvislosti s rozhodováním o vydání povolení k dlouhodobému pobytu, povolení k přechodnému pobytu delšímu než 90 dnů, o prodloužení platnosti těchto oprávnění k pobytu a o povolení k trvalému pobytu cizince na území České republiky do informačního systému cizinců vkládá a v systému edituje Odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra České republiky.
- 19 K získání požadovaných informací slouží soudním exekutorům dálkový přístup do Agendového informačního systému cizinců, avšak bylo zjištěno, že soudní exekutoři v hojně míře využívají bez bližšího zdůvodnění formu písemných žádostí o součinnost. Statisticky má tento postup soudních exekutorů vzrůstající trend, když jen v roce 2022 obdržela Policie 1521 a v roce 2023 2195 takových požadavků, a nejde tedy o ojedinělé případy, kdy např. soudní exekutor provedl lustraci v Agendovém informačním systému cizinců a systém mu vygeneroval chybu, nebo jiný problém, např. chybu ve jméně, příjmení apod.

Stanovisko ministerstva

- 20 K identifikovanému problému souvisejícímu s množstvím písemných žádostí o součinnost soudních exekutorů na poskytování údajů z Agendového informačního systému cizinců zastává ministerstvo stanovisko, že v souladu se zásadou efektivity a hospodárnosti je soudní exekutor při získávání informací o cizincích povinen využívat primárně dálkový přístup do Agendového informačního systému cizinců.
- 21 Teprve pokud nelze využít dálkový přístup do Agendového informačního systému cizinců, může v odůvodněných případech v rámci součinnosti legitimně **požadovat informace**

¹ HROMADA, Miroslav. § 128 [Sdělení rozhodných skutečností]. In: SVOBODA, Karel, SMOLÍK, Petr, LEVÝ, Jiří, DOLEŽÍLEK, Jiří a kol. Občanský soudní řád. 3. vydání (3. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2024, marg. č. 1.

o cizincích jiným způsobem než dálkovým přístupem do Agendového informačního systému cizinců – např. písemnou žádostí o poskytnutí součinnosti adresovanou Policií.

- 22 Ministerstvo ovšem poukazuje na skutečnost, že soudní exekutor by měl vzít v úvahu, že pokud vytěžení Agendového informačního systému cizinců dálkovým přístupem nepřinese žádné výsledky, může to znamenat právě i to, že Agendový informační systém cizinců **takové informace neeviduje**.

2. Podoba a obsah žádostí o součinnost zasílaných Policií

Popis problému

- 23 Dle zjištěné praxe v některých případech soudní exekutoři v rámci písemných žádostí žádají Policii o součinnost v režimu § 33 exekučního řádu a nikoli v režimu § 33a exekučního řádu. Rovněž bylo zjištěno, že někteří soudní exekutoři dokonce v písemných žádostech o součinnost žádají o informace pouze s odkazem na obecné ustanovení § 128 o.s.ř.
- 24 V rámci písemných žádostí o součinnost požadují soudní exekutoři mimo jiné i informace, které překračují rámec § 33a exekučního řádu, a jejich požadavky tak překračují rámec toho, co má Policie v rámci součinnosti povinnost poskytovat dle § 33a odst. 4 exekučního řádu. Z jakého důvodu soudní exekutoři nevyužívají dálkový přístup do Agendového informačního systému cizinců (tzn. datovou výměnu s příslušnými rejstříky), a stejně tak z jakého titulu žádají o poskytnutí informací, které jsou zcela evidentně nad rámec taxativního výčtu údajů uvedeného v § 33a odst. 4 exekučního řádu, není z písemných žádostí soudních exekutorů o součinnost nijak zřejmé, neboť konkrétní zdůvodnění zpravidla absentuje.
- 25 Není výjimkou, že soudní exekutoři mylně vyhodnotili výsledek provedené lustrace a následně nadbytečně žádali o součinnost Policii.
- 26 V písemných žádostech o součinnost jsou bez bližšího zdůvodnění soudními exekutory požadovány informace nejen o povinném a jeho manželovi, ale i o dalších rodinných příslušnících (rodičích, dětech i z předešlých manželství, či dětí za svobodna, sourozenců a jejich manželek/manželů). Ke každé lustrované osobě je pak požadováno jméno, příjmení, rodné číslo, stav (datum sňatku a rozvodu), pobyt. Stejně tak je nezřídka soudními exekutory požadováno poskytnutí telefonních čísel, e-mailů, nebo informace o tom, jaké jsou zdroje příjmu povinného, zda má povinný v ČR nebo zahraničí nemovitý nebo jiný majetek, zdali povinný již není v ČR, kam vycestoval, zda je veden v pátrání po pohřešovaných osobách, pokud ano, na čí popud, od kdy a s jakým výsledkem je pátrání realizováno, poskytnutí dalších údajů, které jsou o povinném Policii ČR známy z její předešlé činnosti apod.

Stanovisko ministerstva

- 27 Nebude-li možné využít pro vytěžení informací o cizinci z určitého důvodu dálkový přístup do Agendového informačního systému cizinců (typicky by se mohlo jednat o případy technické chyby při vytěžení systému), a exekutor tedy požádá o součinnost Policii prostřednictvím písemné žádosti, považuje ministerstvo za nezbytné, aby taková žádost

vycházela z konkrétního a legitimního důvodu, který je soudní exekutor schopen vysvětlit a případně doložit (např. v rámci případného šetření dohledového orgánu). Soudní exekutor musí vědět, z jakého důvodu žádá Policii o součinnost právě tímto způsobem a proč jsou požadované údaje nezbytné pro vedení řízení. Ministerstvo přitom dodává, že nepostačuje obecné a neurčité odůvodnění typu „pro účely exekučního řízení“ apod.

- 28 S ohledem na výše citovaná ustanovení zákona, judikaturu a odbornou literaturu a také smysl a účel zákonné úpravy exekučního řízení ministerstvo zastává stanovisko, že po Policii může být exekutory **vyžadována součinnost výhradně postupem podle § 33a exekučního řádu** a nelze tento postup nahrazovat postupem podle obecného ustanovení § 128 o.s.ř. ve spojení s § 52 odst. 1 a § 55b odst. 1 exekučního řádu a odkazovat se na „obecnou povinnost součinnosti“.
- 29 V případě, že byla před podáním písemné žádosti povinná osoba lustrována v Agendovém informačním systému cizinců, může být pro Policii přínosné, pokud soudní exekutor uvede do žádosti, jaký byl výsledek této lustrace, a případně také učiní součástí písemné žádosti i výsledek provedené lustrace.
- 30 Pokud jde o rozsah požadovaných informací, ten musí **odpovídat zákonnému rámci stanovenému v § 33a odst. 4 exekučního řádu**. I v případě konkrétně odůvodněné individuální žádosti tedy **není** soudní exekutor **oprávněn požadovat údaje, které překračují rozsah** informací poskytovaných z agendového informačního systému cizinců **taxativně vymezených v § 33a odst. 4 exekučního řádu**. V zásadě tak může soudní exekutor požadovat výhradně **údaje vztahující se k povinnému a jeho manželovi** dle § 33a odst. 4 písm. l) exekučního řádu, nikoli však již k dalším rodinným příslušníkům.

3. Ukládání lhůt, v nichž má Policie písemnou žádost o součinnost vyřídit

Popis problému

- 31 Bylo zjištěno, že v písemných žádostech o součinnost ukládají soudní exekutoři Policii krátké lhůty v řádu několika málo dnů, v nichž má Policie na písemnou žádost o součinnost reagovat, aniž by byl takový požadavek soudními exekutory jakkoli blíže zdůvodněn. Policie je pak v poučení upozorněna, že nevyhovění žádosti v dané lhůtě může mít za následek uložení pokuty. Policie upozornila v té souvislosti na to, že z kapacitních důvodů není možné v takto krátkých lhůtách narůstající množství písemných žádostí o součinnost vyřizovat.

Stanovisko ministerstva

- 32 Ministerstvo má za to, že soudní exekutoři, pokud tedy nemohou využít Agendový informační systém cizinců, by měli stanovovat v žádostech o součinnost **přiměřené lhůty k podání odpovědi**, např. v rozsahu 15 dnů.

- 33 Jsou-li dány okolnosti mimořádného zřetele hodné, může soudní exekutor požadovat odpověď od Policie v kratších lhůtách. Ministerstvo ovšem považuje za důležité, aby byl tento speciální požadavek odůvodněn.

IV. Závěr

- 34 V návaznosti na výše uvedené lze tedy shrnout, že **soudní exekutoři** by v rámci exekučních řízení měli **využívat jako primární zdroj příslušných informací výhradně Agendový informační systém cizinců, k němuž mají dálkový přístup.**
- 35 Jestliže soudní exekutoři sekundárně zašlou Policii individuální písemnou žádost o součinnost, musí mít k odeslání této žádosti legitimní důvod a v jejím rámci mohou požadovat **toliko informace** vymezené a definované v § 33a odst. 4 písm. a) až n) exekučního řádu. **Ukládání velmi krátkých lhůt** pro vyřízení písemných žádostí o součinnost považuje ministerstvo, až na odůvodněné výjimky, za **nepřípadné.**
- 36 Domáhat se informací z Agendového informačního systému cizinců lze pouze na základě § 33a exekučního řádu, nikoliv dle obecného ustanovení § 128 o.s.ř.
- 37 Ministerstvo bude v rámci své běžné dohledové činnosti posuzovat přiměřenost písemných žádostí soudního exekutora o takové informace podle konkrétních okolností případu.

Eva Decroix
ministryně spravedlnosti